

# کیفرگذاری جرائم حدی در نظام حقوق کیفری ایران و فقه

**مؤلفان:** فاطمه ازدری ، محمدرضا شقاقی عین الدین

[www.ketab.ir](http://www.ketab.ir)

|                     |                                                                                                                                                              |
|---------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| سرشناسه             | : ازدری، فاطمه، ۱۳۶۲-                                                                                                                                        |
| عنوان قراردادی      | : ایران. قوانین و احکام<br>Iran. Laws, etc.                                                                                                                  |
| عنوان و نام پدیدآور | : کیفرگذاری جرائم حدی در نظام حقوق کیفری ایران و فقه/ مولفان فاطمه ازدری، محمدرضا شقاقی عین‌الدین؛ ویراستاران مهدی شیردل، زهرا زمان‌پور، حکیمه صفاعین الدین. |
| مشخصات نشر          | : تهران: نشر رزا، ۱۳۹۸.                                                                                                                                      |
| مشخصات ظاهری        | : ۱۸۸ ص.: جدول.                                                                                                                                              |
| شابک                | : 978-622-6356-90-9                                                                                                                                          |
| وضعیت فهرست نویسی   | : فیبا                                                                                                                                                       |
| یادداشت             | : کتابنامه: ص. ۱۲۸ - ۱۵۳.                                                                                                                                    |
| موضوع               | : حقوق جزا -- ایران                                                                                                                                          |
| موضوع               | : Criminal law -- Iran                                                                                                                                       |
| موضوع               | : حقوق جزا (فقه) -- ایران                                                                                                                                    |
| موضوع               | : Crime law (Islamic law) -- Iran                                                                                                                            |
| موضوع               | : حدود (فقه) -- ایران                                                                                                                                        |
| موضوع               | : Hadd punishment (Islamic law) -- Iran                                                                                                                      |
| موضوع               | : آیین دادرسی جزایی -- ایران                                                                                                                                 |
| موضوع               | : Criminal procedure -- Iran                                                                                                                                 |
| شناسه افزوده        | : شقاقی عین‌الدین، محمدرضا، ۱۳۶۱-                                                                                                                            |
| رده بندی کنگره      | : ۸۰۰/۲۲۵                                                                                                                                                    |
| رده بندی دیویی      | : ۵۵/۳۲۵                                                                                                                                                     |
| شماره کتابشناسی ملی | : ۵۷۰۷۱۶۸                                                                                                                                                    |

نام کتاب: کیفرگذاری جرائم حدی در نظام حقوق کیفری ایران و فقه

مؤلفان: فاطمه ازدری، محمدرضا شقاقی عین‌الدین

ویراستاران: مهدی شیردل - زهرا زمان‌پور - حکیمه صفا عین‌الدین

نوبت و سال چاپ: اول - ۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹-۹۰-۶۳۵۶-۶۲۲-۹۷۸

قیمت: ۴۰۰۰۰۰ ریال

مرکز پخش: ۰۹۱۲۹۲۱۱۷۵۶-۰۸۰۱۵۶۰۸-۰۲۱۴۴۰ (www.rozapub.ir)

## فهرست

|    |                                                       |
|----|-------------------------------------------------------|
| ۹  | ..... مقدمه                                           |
| ۱۱ | ..... فصل اول: تعاریف                                 |
| ۱۲ | ..... گفتار اول: تعریف جرم در قرآن                    |
| ۱۲ | ..... گفتار دوم: مفهوم دینی جرم                       |
| ۱۳ | ..... گفتار سوم: تعریف جرم                            |
| ۱۵ | ..... فصل دوم: تقسیمات کلی جرم                        |
| ۱۶ | ..... گفتار اول: جرم کیفری                            |
| ۱۶ | ..... گفتار دوم: جرم مدنی                             |
| ۱۶ | ..... گفتار سوم: جرم انتظامی                          |
| ۱۶ | ..... گفتار چهارم: عناصر تشکیل دهنده جرم              |
| ۱۷ | ..... گفتار پنجم: حق الهی یا حق الناسی بودن جرایم حدی |
| ۱۹ | ..... فصل سوم : حدود                                  |
| ۲۰ | ..... گفتار اول: تعریف حدّ در قرآن                    |
| ۲۰ | ..... گفتار دوم: تعریف فقهی حدّ                       |
| ۲۰ | ..... گفتار سوم: تعریف حقوقی حدّ                      |
| ۲۰ | ..... گفتار چهارم: مصادیق جرایم حدّی                  |
| ۲۲ | ..... گفتار پنجم: تفاوت حدّ و تعزیر                   |
| ۲۵ | ..... فصل چهارم: کلیات جرایم حدّی                     |
| ۲۶ | ..... گفتار اول: اقسام تعزیر و تفاوت آن با حد         |
| ۲۸ | ..... گفتار دوم: شرایط اجرای حدود                     |
| ۳۴ | ..... گفتار سوم: توبه مرتکب جرائم حدّی                |
| ۳۶ | ..... گفتار چهارم: قلمرو تأثیر توبه در جرایم حدی      |

- گفتار چهارم: تفاوت‌های جرم بغی و محاربه ..... ۱۷۲
- گفتار پنجم: اصطلاح «اکاذیب» افاده در نوع دارد. .... ۱۷۳
- گفتار ششم: اخلال در نظام اقتصادی ..... ۱۷۴
- فصل هفدهم: بغی ..... ۱۷۷
- گفتار اول: تعریف بغی در فقه ..... ۱۷۸
- گفتار دوم: تعریف بغی در حقوق کیفری ..... ۱۷۹
- گفتار سوم: رفتار مرتکب جرم بغی ..... ۱۸۰
- گفتار چهارم: وسیله ارتکاب جرم بغی ..... ۱۸۰
- گفتار پنجم: بغی جرمی علیه حکومت ..... ۱۸۱
- منابع ..... ۱۸۲

## مقدمه

تغییر قوانین و مقررات، به فراخور تغییراتی که در جوامع به وقوع می پیوندد؛ امری لازم و ضروری است و در تمامی کشورهای جهان، چه آنها که تحت تأثیر سیستم کامن لا (حقوق عرفی) و چه کشورهایی که تحت تأثیر نظام رومی- ژرمن (حقوق نوشته) هستند، انجام می گیرد. با این وجود بحث اصلی، درمورد چگونگی اعمال این تغییر و تحولات و آثار ناشی از آنها است؛ چون همواره قانون جدید، گویای این مطلب است که در خصوص مسئله‌ای تغییرات مثبتی صورت گرفته است. اما با این وجود، هرگاه اولین تغییرات، مثبت نباشد، نوعی نقض اصول حقوقی می باشد که عملی بیهوده است. در این کتاب مؤلفین سعی داشته اند که با استفاده از روش تحلیلی به بررسی جرایم حدود در قانون مجازات اسلامی، بپردازند و نقاط قوت و ضعف آن را بررسی کنند و حتی الامکان ریشه‌های فقهی - حقوقی آن را نیز مورد بحث و امعان نظر قرار دهند؛ تا مقدمه‌ای برای دانش پژوهان گرایش جزا و جرم‌شناسی باشد تا به صورت ریشه‌ای و مفصل به نقاط ضعف این مبحث مهم قانون مجازات اسلامی ۹۲، بپردازند. به عنوان یک منبع، در جهت تبیین جرایم حدود (زنا، لواط، تفخیز، مساحقه، قوادی، سرقت، شرب خمر، محاربه، افساد فی الارض، بغی، سبّ النبی و مصرف مسکر) مورد استفاده محققین، اساتید دانشگاه‌ها، قضات و وکلا قرار گیرد و امید است نوشتار حاضر الهام بخش خوانندگان محترم باشد. در پایان بر خود لازم می دانیم از جناب وحید صیادی، به عنوان استاد مسلم حقوق کیفری و فقه، که در به ثمر رسیدن کتاب حاضر نهایت تلاش و همکاری را داشته اند تشکر نماییم.

فاطمه اژدری و محمد رضا شقاقی عین الدین - بهار ۱۳۹۸